

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Postboks 8004 Dep
0030 Oslo

Høring - forslag til endringer i lov om interkommunale selskaper

Viser til høringsnotat om endringer i lov om interkommunale selskaper som ble oversendt i brev av 5. november 2014 med høringsfrist 5. februar 2015.

I høringsnotatet foreslår departementet at IKS-lovens ansvarsregler erstattes av nye regler om begrenset deltakeransvar. Videre åpnes det for at interkommunale selskaper kan tas under ordinær konkursbehandling etter lov av 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs. Det foreslås også andre endringer i IKS-loven som en konsekvens av at det innføres begrenset ansvar, som nye regler om selskapskapitalen og regler som skal styrke vernet om kreditor når det ubegrensede ansvaret faller bort. Det foreslås også å lovfeste et krav om at interkommunale selskaper skal ha en forsvarlig egenkapital.

Bakgrunn

Som en konsekvens av at deltakerne i interkommunale selskaper har ubegrenset ansvar, og at verken deltakerne selv etter kommuneloven, eller selskapene etter IKS-loven kan gå konkurs, er det forbundet med liten eller ingen risiko ved å gi interkommunale selskaper lån. Det ubegrensede ansvaret i kombinasjon med konkurssforbudet kan i realiteten innebære en garanti for de forpliktelsene interkommunale selskaper påtar seg. Dette medfører at interkommunale selskaper kan få en økonomisk fordel i form av en mulighet for å oppta lån på gunstigere betingelser enn hva som ville vært tilfelle med en begrenset ansvarsform. Fordelen er vederlagsfri, dvs. de interkommunale selskapene betaler ikke noen form for kompensasjon for den økonomiske fordel som ligger i garantien. Ordningen innebærer dermed at de interkommunale selskapene som driver markedsrettet virksomhet kan få et fortrinn fremfor andre aktører på markedet. Ordninger som gjennom offentlige midler tilgodeser enkelte selskaper/foretak fremfor andre, kan utgjøre konkurransevridende offentlig støtte etter EØS-avtalen, og er i utgangspunktet ulovlig, med mindre støtten er meldt til ESA og godkjent.

Departementets forslag i høringsnotatet

Departementet foreslår at IKS-loven beholdes pga eierstyringsgrepene som ligger i loven. Ansvarsformen endres fra ubegrenset ansvar for selskapsforpliktelsen til begrenset ansvar. Som en konsekvens av dette foreslås også IKS-lovens konkurssforbud i § 23 opphevet.

Departementet foreslår videre enkelte andre endringer i IKS-loven, som følge av forslaget om å endre ansvarsformen og oppheve konkursforbudet. Blant annet foreslås det å ta inn nye bestemmelser knyttet til egenkapital, utbytte og endringer i innskuddskapitalen, som skal bidra til bedre vern av kreditor når det ubegrensede ansvaret faller bort.

Departementet foreslår en overgangsordning på ett år for forpliktelser som de interkommunale selskapene har stiftet før endringer i loven trer i kraft.

Vurdering av behovet for lovendring

Departementet mener at innføring av begrenset ansvar er den løsningen som er best egnet, dersom formålet med IKS-loven fortsatt skal være å tilby kommunen en egen selskapsform som er tilpasset virksomhet av forretningsmessig karakter. Departementet mener også at innføring av begrenset ansvar i større grad vil likestille interkommunale selskaper med konkurrerende virksomheter på markedet når det gjelder adgangen til lån, og fastsettelsen av lånevilkår.

Ved innføring av begrenset deltakeransvar, vil IKS-loven nærme seg aksjeloven i utforming og innhold. Departementet mener at det fortsatt er behov for IKS-loven som en egen selskapsform for kommunene. Så lenge det fortsatt er behov for interkommunalt samarbeid for å løse lokale og regionale oppgaver, er det viktig for kommunene å ha en trygg selskapsmodell der behovet for eierstyring er bygget inn.

Fylkesmannens kommentarer

Lånevilkår:

Ifølge Kommunalbanken, jfr. seminar i regi av KS Bedrift 16.01.15, vil denne endringen bety vesentlig høyere finansmargin, kortere løpetid og sannsynligvis mindre fleksible lånestrukturer. Mye av forutsetningene for etableringen av en del av selskapene er loven om interkommunale selskaper slik den er i dag. Ved lovendringen vil risikoen for kommunene, de interkommunale selskapene og kreditorene øke og kan gi til dels store ringvirkninger. Spesielt for de interkommunale selskapene som ikke utøver økonomisk aktivitet og ivaretar viktige samfunnsfunksjoner vil dette kunne medføre store konsekvenser.

Overgangsordning:

Etter vår oppfatning vil lovendringen medføre krevende endringer og en overgangsordning på 1 år vil være for kort tid. Vi vil anbefale lengre overgangsordninger.

Garantier:

Det er sannsynligvis et betydelig omfang av interkommunale selskaper som vil kunne få videreført nåværende finansiering gjennom garantier fra eierkommunene. Dette vil medføre at både eierkommunene og fylkesmennene vil bli stilt overfor søknader om betydelige garantistillelser både i omfang og ansvar.

Siden dette er en selskapsform som er tilpasset virksomhet av forretningsmessig karakter, bør det vurderes om mulighet for kommunal garanti bør falle bort. Etter vår oppfatning vil bruk av kommunale garantier innebære at man er tilbake til dagens situasjon.

Når det gjelder garantier til interkommunale selskaper innenfor selvkostområdet, men som også driver noe næringsvirksomhet, vil det for disse selskapene være krevende å vurdere omfang av næringsvirksomhet.

Det legges opp til en bestemmelse om utdeling av utbytte. Dette vil bety at interkommunale selskaper som kan utdele utbytte ikke kan gis garanti.

Med hilsen

Helen Bjørnøy
Fylkesmann

Bente Nyegaard Fjell
avdelingsdirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrift